

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Magdalenou Ježkovou ve věci

žalobce: **S. B.**
zastoupený JUDr. Matějem Šedivým, advokátem
se sídlem Václavské náměstí 21, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlím Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 10. 2018, č. j. OAM-1084/ZA-ZA11-ZA05-2016,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Včas podanou žalobou namítal žalobce nezákonnost shora identifikovaného rozhodnutí, kterým žalovaný rozhodl o jeho žádosti o mezinárodní ochranu tak, že se tato ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/19 99 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) neuděluje.

I. Obsah žalobních bodů

2. V podané žalobě vyslovil žalobce přesvědčení, že byl v předcházejícím řízení o udělení mezinárodní ochrany zkrácen na svých právech a rozhodnutí žalovaného tedy napadá a v celém rozsahu. Konstatoval, že žalovaný porušil ust. § 2 odst. 1, § 3, § 50 odst. 2, 3 a 4, § 52 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a dále rovněž ust. § 12, § 14 a § 14 zákona o azylu. Měl za to, že mu hrozí v zemi původu pronásledování kvůli uplatňování svých politických práv, již v minulosti byl pronásledován a trestán za účast na demonstracích a byl členem různých politických stran – nejdříve v roce 2007 strany Hnutí muslimské jednoty, dále od roku 2015 členem Klasická strana Lidová fronta. V roce 2008 byl členem Organizace pro pomoc rodinám pozůstalým po politických vězních. V minulosti byl několikrát zadržen a strávil nějaký čas ve vazbě. Všichni členové strany hnutí muslimské jednoty byli pozatýkáni. Má tedy odůvodněný strach z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů dle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný dle názoru žalobce chybně odůvodnil absenci rizika pronásledování do budoucna. Žalobce nesouhlasí s posouzením správního orgánu hrozby nebezpečí nelidského a ponižujícího zacházení v případě návratu. K názoru žalovaného, že existují nesrovnalosti ve výpovědích žalobce, pak uvedl, že nejde samo o sobě vyhodnotit jako fakt, že mu žádné pronásledování v zemi původu nehrozí. Připomenul rovněž, že časový odstup mezi jednotlivými incidenty, kdy k nejzávažnějšímu došlo v roce 2008, nelze vyhodnotit tak, že mu v současné době pronásledování nehrozí. Vyslovil rovněž přesvědčení, že pokud se žalovaný nepřiklonil k udělení azylu, měl žalobci udělit doplňkovou ochranu, neboť by mu v případě návratu do vlasti hrozilo nebezpečí vážné újmy.

Doplnění žaloby

3. Žalobce dále uvedl, že nebylo jeho úmyslem vypovídat při pohovorech před správním orgánem nepravdivé údaje. Byl názoru, že veškeré pochybnosti a nesrovnalosti při posledním doplňujícím pohovoru osvětlil do té míry, že vyvrátil pochybnosti o své věrohodnosti. Poukázal na to, že tlumočení probíhalo do a z jazyka tureckého, ač žalobce pochází z Ázerbájdžánu. I když je schopen hovořit turecky, není si zcela jist, že jeho slovní projev byl vždy správně pochopen, obzvláště pokud se jednalo o tlumočníka - českého rodilého mluvčího, jenž je přivyklý na tureckou výslovnost turečtiny.
4. Žalobce namítal, že pohovor s ním nebyl veden v souladu s právem. Zejména se pak dovolával směrnice č. 2013/32/EU, procedurální směrnice. Podle ustanovení čl. 15 procedurální směrnice osobní pohovor se zpravidla uskutečňuje bez přítomnosti rodinných příslušníků, ledaže rozhodující orgán považuje jejich přítomnost za nezbytnou pro přiměřené posouzení. Osobní pohovor se uskutečňuje za podmínek, které zajistí odpovídající důvěrnost. Členské státy přijmou vhodná opatření pro zajištění toho, aby se osobní pohovory uskutečňovaly za podmínek umožňujících žadatelům předložit v úplnosti důvody své žádosti. Za tímto účelem členské státy: a) zajistí, aby osoba, která pohovor vede, byla schopná zohlednit osobní a obecné okolnosti žádosti, včetně kulturního původu, pohlaví, sexuální orientace, pohlavní identity žadatele nebo jeho zranitelnosti; b) pokud je to možné, zajistí, aby pohovor s žadatelem vedla osoba stejného pohlaví, pokud o to žadatel požádá, ledaže má rozhodující orgán důvod se domnívat, že tato žádost je založena na důvodech, které nesouvisí s obtížemi žadatele při předkládání důvodů žádosti ve své úplnosti; c) vyberou tlumočníka, který je schopen zajistit

přiměřenou komunikaci mezi žadatelem a osobou, která pohovor vede. Komunikace musí probíhat v jazyce, který žadatel upřednostňuje, pokud neexistuje jiný jazyk, jemuž žadatel rozumí a je v něm schopen jasně komunikovat. Pokud je to možné, členské státy na žádost žadatele zajistí tlumočníka stejného pohlaví, ledaže má rozhodující orgán důvod se domnívat, že tato žádost je založena na důvodech, které nesouvisí s obtížemi žadatele při předkládání důvodů žádosti ve své úplnosti; d) zajistí, aby osoba, jež vede pohovor o věcné stránce žádosti o mezinárodní ochranu, nebyla oblečena do vojenské ani policejní uniformy; e) zajistí, aby pohovory s nezletilými osobami byly vedeny způsobem, který je přiměřený potřebám dítěte. Členské státy mohou stanovit pravidla pro přítomnost třetích osob při osobním pohovoru. Žalobce namítal, že neměl možnost dostatečně vyličit své důvody a nemohl tak rozptýlit podezření žalovaného, že jeho tvrzení jsou nevěrohodná. Žalobce uvádí, že otázky při pohovoru byly pokládány tak, aby se žalobce dostal do rozpaků, pletl se a nakonec vypověděl tak, že žalovaný bude moci usuzovat na jeho nevěrohodnost.

5. Dále žalobce uvedl, že podle čl. 9 odst. 1 písm. a) kvalifikační směrnice lze za pronásledování považovat jednání svou povahou nebo opakováním dostatečně závažné, aby představovalo vážné porušení základních lidských práv nebo dle písm. b) jednání, jež je souběhem různých opatření, včetně porušování lidských práv, který je dostatečně závažný k tomu, aby postihl jednotlivce způsobem podobným uvedenému v písm. a). V návaznosti na to obsahuje odstavec 2 demonstrativní výčet jednání, která mohou být za pronásledování považována. Pro případ žalobce je relevantní odst. 2 písm. a) použití fyzického nebo psychického násilí. Komentář k zákonu o azylu proto uvádí: „Porušení některých základních práv (zejména nederogovatelných lidských práv v čl. 15 odst. 2 EÚLP) totiž dosahuje samo o sobě intenzity „závažného porušení lidských práv“. Jedná se například o mučení ve smyslu čl. 3 EÚLP.“ Žalobce je tedy názoru, že mučení žalobce je již samo o sobě dostatečné pro naplnění hypotézy výše citovaných ustanovení kvalifikační směrnice a jedná se tedy o azylově relevantní pronásledování.
6. Žalobce po celou dobu aktivně spolupracoval na vedeném správním řízení a předkládal správnímu orgánu důkazy o svých politických aktivitách, zejména členství v Hnutí muslimské jednoty a účasti na veřejných shromáždění. Předložil také fotografie svých zranění v důsledku mučení. Žalovaný však uvedeným důkazům nevěnoval řádnou pozornost a pronásledování žalobce bagatelizuje.
7. Z provedeného dokazování před správním orgánem jasně dle žalobce vyplývá, že byl podroben mučení, to nakonec v odůvodnění napadeného rozhodnutí ani žalovaný nepopírá, když uvádí, že připouští, že měl žalobce „problémy.“ Žalovaný nepoučil žalobce o možnosti podrobit se lékařskému vyšetření, za účelem zjištění známek mučení. Podle čl. 18 procedurální směrnice členské státy stanoví, že má být se souhlasem žadatele provedena jeho lékařská prohlídka ohledně známek, které by mohly vycházet z pronásledování nebo vážné újmy v minulosti, pokud to rozhodující orgán považuje za vhodné pro posouzení žádosti o mezinárodní ochranu podle článku 4 směrnice 2011/95/EU. Alternativně mohou členské státy stanovit, že takovou lékařskou prohlídku si zajistí žadatel. Podle ust. § 10, odst. 5 zákona o azylu ministerstvo informuje žadatele o udělení mezinárodní ochrany o možnosti zajistit si lékařské vyšetření zaměřené na zjištění známek pronásledování nebo vážné újmy.
8. K tomu žalobce uvedl, že nejenže nebyl vyzván správním orgánem k podrobení se uvedenému vyšetření, nebyl o svém právu ani poučen. Nelze po žalobci požadovat, aby

takovéto důkazní prostředky žalovanému předkládal, jestliže do okamžiku vydání rozhodnutí nemůže tušit, zda je jeho výpověď z pohledu žalovaného věrohodná. Je to právě žalovaný, kdo musí na základě posuzování věrohodnosti žalobce tohoto vyzvat k účasti na lékařském vyšetření. Žalobce po celou dobu správního řízení upozorňoval na to, že byl v zemi původu podroben mučení. Žalobce je názoru, že ustanovení § 10 odst. 5 zákona o azylu je nedostatečnou transpozicí čl. 18 procedurální směrnice. Správní orgán by totiž měl žadatele vyzvat k účasti na lékařském vyšetření s jeho souhlasem. Pouhé poučení o možnosti podrobit se takovému vyšetření v rámci obecného poučení je nedostatečné. Žalobce upozorňuje na rozsudek Soudního dvora Evropské unie č. 6/64, kde soudní dvůr judikoval zásadu aplikační přednosti unijního práva. Z této zásady vyplývá nemožnost aplikace vnitrostátního právního předpisu, jestliže je v rozporu s unijním právem a to i za té situace, kdy národní právní předpis je přijat později než předpis unijní. Nad rámec uvedeného lze však dodat, že žalobce nebyl o svém právu podle § 10, odst. 5 ani poučen.

9. Dále žalobce uvedl, že žalovaný mu v odůvodnění napadeného rozhodnutí vytýká, že tento nevystěhoval ze země původu ihned poté, co došlo k porušování jeho lidských práv. Žalobce uvádí, že v roce 2015, před svým odjezdem byl uvězněn, a následně na to vycestoval. Žalobce se domnívá, že v případě jeho návratu mu bude původcem pronásledování protivládní politické přesvědčení přičítáno bez ohledu na to, jak mu je přičítá žalovaný úřad. Žalovaný dle žalobce zcela záměrně manipuluje se zjištěným skutkovým stavem, když bagatelizuje újmu, která byla žalobci způsobována. Tento uvádí, že jeho problémy s ázerbájdžánskou policií se zmírnily po roce 2011, když utlumil své politické aktivity. Když se opět angažoval ve veřejném dění, stoupl opět zájem policie o jeho osobu. To vyústilo v zadržení v roce 2015 a telefonické výhrůžky neznámých osob. Právě v reakci na tuto okolnost žalobce ze země původu vycestoval. Žalobce uvádí, že dosud má jizvy na levé noze jako následek mučení ázerbájdžánskou veřejnou mocí. Pokud jde pak o způsob opuštění země původu, zvolil žalobce pozemní cestu, neboť silniční hraniční přechody nejsou vybaveny natolik, aby proběhla důkladná kontrola osob překračujících hranice.
10. Žalobce dále uvedl, že i přesto, že má vysokoškolské vzdělání, nebylo mu umožněno vykonávat svou profesi. Vystudoval obor účetnictví. Dále vyslovil názoru, že ázerbájdžánské úřady jsou obeznámeny s touto skutečností, že v ČR žádal o udělení mezinárodní ochrany. Obává se proto perzekuce z tohoto důvodu. Odkázal na zprávu MZV ČR, která uvádí, že ázerbájdžánské orgány vnímají podání žádosti o azyl v cizině za akt nepřátelství proti státu. To, že MZV nemá informace o konkrétních případech pronásledování navrátilivších osob je vcelku logické, neboť Ázerbájdžán takovéto jednání zřejmě zastupitelským úřadům neoznamuje. MZV se tedy k této otázce nemůže kvalifikovaně vyjádřit bez toho, aby uvedlo, z jakého zdroje čerpá a jaké byly použity metody při zjišťování uvedené skutečnosti.
11. Žalobce poukázal na závěry rozsudku NSS č. j. 2 Azs 45/2008-67: „*Za předpokladu, že původci pronásledování žadateli o mezinárodní ochranu jeho politické přesvědčení připisují, není pro účely posouzení spojitosti mezi pronásledováním a azylově relevantními důvody ve smyslu § 12 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, vykládaného v souladu s čl. 10 odst. 2 směrnice 2004/83/ES, rozhodné, zda žadatel politické názory, pro které je pronásledován nebo pro které mu pronásledování hrozí, skutečně zastává.*”

12. Dále uvedl, že pokud jde o pojem pronásledování, jedná se o relativně neurčitý právní pojem, jehož definicí se zabývá jak Příručka UNHCR, tak unijní právo a judikatura. Ze systematiky Úmluvy o právním postavení uprchlíků lze usoudit, že pronásledováním je vždy zásah do práva na život a svobodu jednotlivce. Nad to je třeba v konkrétním případě hodnotit zásah do jiných práv žadatele. Pokud by žalobce byl vrácen do země původu, pak je pravděpodobné, že by mohl být trestně stíhán jako osoby, které zná a se kterými i třeba spolupracoval při akcích politické strany, jejíž je členem. Žalobce konzistentně vypovídá, že v zemi původu byl vězněn pro své politické přesvědčení a byl mučen. Návratu do země původu se obává zejména z toho důvodu, že bude vězněn a opětovně mučen. Tvzení žalobce pak verifikuje jeho výpověď a zprávy o zemi původu. Pokud by tedy byl žalobce uvězněn, bezesporu by došlo k porušení jeho základních práv. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany stanoví ve svém článku 9, že aby bylo jednání považováno za pronásledování ve smyslu čl. 1 odst. A Ženevské úmluvy, musí být a) svou povahou nebo opakováním dostatečně závažné, aby představovalo vážné porušení základních lidských práv, zejména práv, od nichž se podle čl. 15 odst. 2 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod nelze odchýlit, nebo b) souběhem různých opatření, včetně porušování lidských práv, který je dostatečně závažný k tomu, aby postihl jednotlivce způsobem podobným uvedenému v písmenu a). V souladu s rozsudkem Soudního dvora EU ze dne 5. 9. 2012, Y a Z, C-71/11 a C-99/11, nelze po žadateli o udělení mezinárodní ochrany požadovat, aby předešel svému pronásledování v zemi původu tím, že se vzdá veřejných projevů svých politických názorů.
13. Z aktuálních zpráv o zemi původu dle žalobce vyplývá, že v současné době se zvyšuje zájem ázerbájdžánských úřadů o představitele Hnutí muslimské jednoty. K takovému pronásledování jsou využívány vykonstruované politické procesy, například na základě smyšleného obvinění z drogové kriminality, jak plyne z předkládané zprávy Rádia Svobodná Evropa. Jak plyne z další předkládané zprávy, dochází k případům, kdy je osoba zadržená při návratu na území Ázerbájdžánu. Argument žalovaného, že žalobci bylo umožněno vycestovat, je v tomto případě irelevantní. Z informace Human Right Watch ze 17. ledna 2017 plyne, že Ázerbájdžán běžně proti osobám, jimž je přičítána protivládní aktivita, užívá vykonstruované zpolitizované trestní procesy a obžalování jsou k doznání donucování mučením.
14. Žalobce uvedl, že jeho politické aktivity jsou úzce spojeny s jeho náboženstvím. Žalovaný nesprávně posoudil výpověď žalovaného a došel k nepřezkoumatelnému závěru, že žalobce neuplatňuje náboženské důvody jeho pronásledování v zemi původu. Přitom z celé jeho výpovědi je patrné, že jeho účast v politické straně i jiné politické aktivity souvisely právě s jeho vírou. Žalobce citoval z rozsudku Nejvyššího správního soudu vztahujícího se k zásadě materiální pravdy podle správního řádu z r. 1928, jímž byl nynější správní řád (také) inspirován. V rozsudku Boh. A z 11. 5. 1927, uveřejněném pod číslem: 6541/1927, Nejvyšší správní soud uvedl, že *„spojuje-li norma s určitou skutkovou podstatou určité právní účinky, musí tato skutková podstata býti zjištěna, aby úřad svým výrokem mohl autoritativně vysloviti, že právní účinky normou zamýšlené nastaly nebo nastati mají. Pokud tedy není normy procesní, která by zásadu materiální pravdy modifikovala, jest věcí úřadu, chce-li vydati rozkaz nebo zákaz do individuální právní sféry*

zasahující, aby z úřední povinnosti zjistil, zdali jsou objektivně dány ony skutkové předpoklady, jež vydání úředního rozkazu nebo zákazu podmiňují. Souběžně se zásadou oficiosnosti ovládáno jest řízení správní ovšem i zásadou slyšení stran, podle které straně procesní musí býti poskytnuta příležitost, aby při zjišťování skutkové podstaty mohla spolupůsobiti a uplatniti skutečnosti a průvody pro ni svědčící... Leč tato povinná procesní součinnost stran neodstraňuje zásadu materiální pravdy a z ní plynoucí oficiosnost řízení správního, zejména nezabavuje úřad povinnosti, aby oficiosně zjistil potřebný skutkový základ svého úředního aktu. Z povinné procesní součinnosti stran ovšem vyplývá, že nelze úřadu správnímu vytýkati jako vadu řízení, nehleděl-li ke skutečnostem jemu neznámým, jež podle povahy věci jen strana sama mohla uvést, nebo k průvodům, kteréž jen ona sama mohla nabídnouti nebo produkovati. Označila-li však strana s dostatečnou určitostí prostředky průvodní, jež úřad bez další součinnosti strany v rámci své úřední působnosti může opatřiti, brání oficiosní povaha správního řízení úřadu, aby svoji povinnost, zjistiti potřebný podklad pro svůj výrok, přesunoval na stranu procesní, zejména když na jedné straně opatření prostředku průvodního úřadem samým nestaví se v cestu mimořádné překážky, jichž překonání vyžadovalo by úkonů s požadavkem procesní ekonomie nesrovnatelných, kdežto na druhé straně opatření průvodního prostředku stranou samou je pro ni břemenem neúměrným, nutíc ji používati pomoci odborné, jež alespoň všeobecně v řízení správním stranám právě proto předepsána není, že náležitá součinnost úřadu činí ji postradatelnou“. Žalovaný záměrně ignoroval tvrzení žalobce o jeho pronásledování a uváděnou souvislost s jeho náboženstvím. „Podle § 50 odst. 2 správního řádu platí, že podklady pro vydání rozhodnutí opatřuje správní orgán a v § 6 odst. 2 je výslovně stanoveno, že od dotčené osoby, tedy zejména od účastníka řízení, může podklady vyžadovat jen tehdy, pokud tak stanoví právní předpis, současně však jsou účastníci řízení povinni poskytovat správnímu orgánu při opatřování podkladů pro vydání rozhodnutí veškerou potřebnou součinnost, kterou může správní orgán vynucovat např. zajišťovacími prostředky (zejm. předvolání, předvedení, pořádková pokuta). Správní orgán má volit vždy takové procesní prostředky, které budou co nejefektivnější, ale současně nevyvolají vznik zbytečných nákladů na straně dotčených osob a ani je nepřiměřeně nezatíží. To souvisí i s tím, že podle § 79 odst. 3 obecně platí, že správní orgány na straně jedné a účastníci řízení na straně druhé si zásadně hradí své náklady sami.“

15. Ze závěrů judikатурních i doktrinárních dle žalobce jasně plyne, že je to právě správní orgán, který musí zajistit dostatečné množství důkazů v odpovídající kvalitě, aby mohl o věci samé rozhodnout. Navrhuje-li účastník správního řízení nadto navíc důkazy na podporu svých tvrzení, dostál tak zcela své povinnosti součinnosti se správním orgánem. O to je pak závažnější ignorování faktů žalobcem uváděných. Pokud jde o doložené potvrzení Hnutí muslimské jednoty, žalobce na dotaz, zda se skutečně účastnil voleb v době uvedené v potvrzení, žalobce pravdivě odpověděl, že nikoliv.
16. Žalobce rovněž uvedl, že žalovaný nesprávně posoudil důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Nedostatečně se totiž zabýval tím, zda žalobci hrozí nebezpečí vážné újmy po návratu do země původu a zejména opomenul posoudit, zda žalobci hrozí nebezpečí vážné újmy z toho důvodu, že pobýval dlouhodobě v zahraničí a žádal o udělení mezinárodní ochrany z politických důvodů. Žalovaný se dle žalobce mě i přes to, že tvrdil nevěrohodnost jeho výpovědi, měl zabývat tím, zda žalobci hrozí nebezpečí vážné újmy. Vážná újma na rozdíl od pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu není vázána na určité důvody. Jak vyplývá z výše citovaných zpráv o zemi původu žalobce, v zemi původu dochází k mučení vězněných osob a obviňování ze smyšlených trestných činů. Podle ustanovení čl. 4, odst. 4 kvalifikační směrnice skutečnost, že žadatel

již byl pronásledován nebo utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám pronásledování nebo způsobení vážné újmy, je závažným ukazatelem odůvodněnosti obav žadatele z pronásledování nebo reálného nebezpečí utrpění vážné újmy, neexistují-li závažné důvody domnívat se, že pronásledování nebo způsobení vážné újmy se již nebude opakovat.

17. Žalovaný úřad při svých úvahách v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že není důvodné se domnívat, že žalobci nebezpečí vážné újmy či pronásledování hrozí. Zároveň však připustil, že tento byl skutečně podroben mučení. Jestliže tedy bylo ve správním řízení prokázáno, že žalobce byl podroben pronásledování nebo vážné újmě, je třeba zcela jiného důkazního standardu pro konstatování, že k takovému jednání už nedojde. Žalovaný úřad tak tedy závažně pochybil při aplikaci právních norem, kdy nezohlednil ustanovení čl. 4, odst. 4 kvalifikační směrnice. K tomuto došlo zřejmě i proto, že toto ustanovení nebylo podle žalobce řádně promítnuto do azylového zákona. Z tohoto důvodu se žalobce domáhá přímé aplikace tohoto ustanovení kvalifikační směrnice. Žalobce doplnil, že směrnice nepožaduje určitou dobu, do které by měl žadatel o udělení mezinárodní ochrany ze země původu vycestovat, aby mohlo k aplikaci uvedeného ustanovení dojít.
18. Žalobce shrnul, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávně zjištěném skutkovém stavu, přičemž zprávy o zemi původu žalobce jsou nedostatečné a žalobce tyto doplňuje výše. Žalovaný neposoudil ohrožení pronásledováním z důvodu náboženství, neboť politická činnost žalobce se bezprostředně dotýkala náboženství. Žalobce nebyl poučen o možnosti podrobit se lékařskému vyšetření, ač uváděl, že byl mučen. Správní orgán rovněž nesprávně aplikoval ustanovení čl. 4, odst. 4 kvalifikační směrnice, když nevážil to, že žalobce již újmě na svých právech čelil. Žalobce namítal, že žalovaný porušil svým jednáním čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod tím, že i přes hájitelné tvrzení o hrozbě podrobení špatnému zacházení tomuto neudělil doplňkovou ochranu.

II. Vyjádření žalovaného

19. Žalovaný konstatoval, že zjistil skutečný stav věci, podrobným způsobem se zabýval všemi okolnostmi, jež žalobce v průběhu správního řízení sdělil a opatřil si potřebné podklady pro vydání rozhodnutí. Ke členství ve straně Hnutí muslimské jednoty /dále také „HMJ“/, žalobce ve druhém pohovoru sdělil, že členem HMJ nebyl, pouze byl s touto stranou nepřímě spojen – skrze Mládežnickou unii se měl podílet na jejím financování. Z podrobného odůvodnění napadeného rozhodnutí je dle žalovaného zřejmé, že se dostatečným způsobem zabýval rovněž možným rizikem pronásledování žalobce do budoucnosti a žalovaný také závěrem vydaného rozhodnutí správně vyhodnotil reálnou hrozbu nebezpečí nelidského a ponižujícího zacházení s žalobcem v případě návratu do země původu. Nesrovnalosti ve výpovědích žalobce jsou takového podstatného rázu, že jeho tvrzení působí nevěrohodně. Dle názoru žalovaného, žalobce nebyl v průběhu správního řízení zkrácen na svých právech.
20. K námitkám ohledně tlumočení žalovaný uvedl, že žalobce žádal, aby pohovor byl proveden v tureckém jazyce, přičemž žalobce na všechny položené otázky odpovídal logicky, tudíž jim dobře porozuměl, protokoly podepsal jako správné, proto námitky uvedené v podané žalobě působí účelově, včetně vyjádření, že neměl možnost dostatečně vylíčit své důvody a rozptýlit tvrzení žalovaného o jeho nevěrohodnosti. Dále pohovor s

žalobcem byl veden standardním způsobem, přičemž z jeho obsahu nevyplývá, že by byly otázky žalovaným pokládány matoucím způsobem.

21. K námitkám ohledně aplikace ust. § 10 odst. 5 zákona o azylu žalovaný uvádí, že navrhované lékařské vyšetření žalobce je nadbytečné, neboť z tohoto nelze zjistit, kdo žalobci poranění způsobil, v jaké souvislosti apod., nadto si zranění mohl způsobit i sám svou nedbalostí, proto tento úkon nemá žádnou vypovídací a důkazní hodnotu. Žalovaný v průběhu správního řízení žádné náboženské důvody jeho žádosti neshledal a žalobce ani takové neuváděl. Zde se jedná ze strany žalobce o účelové hledání dalších azylově relevantních důvodů. Jelikož žádné orgány ČR neposkytují žádným ázerbájdžánským orgánům informace o tom, kdo v ČR žádá o udělení mezinárodní ochrany, jsou i v tomto směru obavy žalobce neopodstatněné. Neexistuje jediný případ bývalého žadatele o udělení mezinárodní ochrany pocházejícího z Ázerbájdžánu, který by měl v této souvislosti v zemi původu nějaké potíže s místními orgány.
22. V průběhu správního řízení žalovaný ani nezjistil, že by žalobci po návratu do země původu hrozilo reálné ohrožení vážnou újmou ve smyslu § 14a zákona o azylu, k čemuž se žalovaný vyjádřil v napadeném rozhodnutí dostatečným způsobem, i v tomto směru žalobce postupoval v souladu se zákonem a mezinárodními závazky ČR. Dle názoru žalovaného, žalobce nebyl v průběhu správního řízení zkrácen na svých právech, přičemž v tomto směru odkazuje na podrobné odůvodnění napadeného rozhodnutí. Na závěr konstatoval, že připustit, že měl žalobce problémy, neznamená potvrzení, že měl být v zemi původu mučen.

III. Replika žalobce

23. Žalobce uvedl, že se žalovaný vypořádal s argumentem o reálném nebezpečí plynoucím ze spojení s Hnutím muslimské jednoty pouze tak, že nebyl jeho přímým členem a jeho argumentace ohledně nebezpečí s ním spojeným nepovažoval za zcela relevantní. Žalovaný uvádí, že sám žalobce uvedl, že byl členem Mládežnické unie, organizace finančně podporující HMJ a podílel se tak na jejich aktivitách, i když nepřímou. Později navíc, jak žalobce uvedl, došlo ke spojení obou těchto hnutí. Jak již vyplývá z druhého pohovoru žalobce, vysvětlil nesrovnalost jeho výpovědi ohledně členství v těchto skupinách, jež byla dána nepřesným jazykovým vyjádřením. K těmto nesrovnalostem se navíc opakovaně vyjádřil a uvedl, že se nejednalo o účelové poskytování nepravdivých údajů, nýbrž o informace, které pramenily z časového odstupu od daných událostí či nepřesným jazykovým dorozuměním. Za zásadní tak považoval, aby se správní orgán zabýval především tím, jaké mu v souvislosti se spojitostí s tímto hnutím hrozí nebezpečí, ať už přímou či nepřímou účastí na aktivitách hnutí. Žalobce byl za účast na demonstracích z důvodu svého politického přesvědčení mnohonásobně trestán a vězněn, přičemž byl podroben krutému a ponižujícímu zacházení. Dle výroční zprávy Amnesty International jsou v Ázerbájdžánu osoby spojené s HMJ stále zatýkány a podrobovány mučení za účelem vynucení doznání. Vzhledem k rozsáhlému zatýkání ostatních osob, které se s ním účastnily incidentu v Nardaranu v listopadu 2015, se důvodně obává trestního stíhání z důvodu podpory opozičních politických organizací. Situace pronásledování politických opozičních aktivistů se dle zprávy Human rights watch nezlepšila ani v současnosti, kdy stále dochází k zatýkání a násilnému jednání s představiteli politické opozice.

24. Argumentace žalovaného o nadbytečnosti lékařského vyšetření je dle žalobce v rozporu s právním řádem, jelikož jak již žalobce v žalobě uvedl, dle ust. § 10 odst. 5 zákona o azylu, dle kterého ministerstvo informuje žadatele o udělení mezinárodní ochrany o možnosti zajistit si lékařské vyšetření zaměřené na zjištění známek pronásledování nebo vážné újmy. Toto jednání je dále v rozporu s čl. 18 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany. Žalovaný však své tvrzení dále opírá o výrok, že nelze zjistit, kdo žalobci poranění způsobil, v jaké souvislosti apod. a nadto si zranění mohl způsobit i sám svou nedbalostí. Tahle argumentace je pak zcela irelevantní a je pouze dehonestujícím útokem na důvěryhodnost žadatele, která se neopírá o žádné relevantní důvody. Je vyloučeno, že v jiných případech by lékařská prohlídka mohla zjistit, při jaké příležitosti a kým bylo zranění způsobeno, stejně tak nelze tvrdit, že je to účelem takového vyšetření. Žalovaný se tak nedůvodně bránil proti argumentu, že nesplnil svoji povinnost o informování žalobce o možnosti zajistit lékařské vyšetření.
25. Žalovaný dále tvrdí, že neshledal žádné náboženské důvody a že je žalobce během správního řízení ani neuváděl. Je však zcela nepochybné, že žalobcovo náboženské přesvědčení úzce souvisí s jeho politickými aktivitami, což plyne ze samotné podstaty HMJ. Pronásledování přívrženců hnutí ze strany státních orgánů je tak v přímém rozporu s čl. 19 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, čl. 9 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a čl. 6 Deklarace OSN o odstranění všech forem nesnášenlivosti a diskriminace založených na náboženství či víře.

IV. Vyjádření žalobce

26. Žalobce uvedl, že z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalovaný připouští, že žalobce čelil pronásledování, avšak jeho těžiště vkládal do období let 2008 - 2011, přičemž domovský stát opustil žalobce až v roce 2015. Rovněž připouští, že žalobce byl 6× zadržen tamní policií a naposledy právě v roce 2015. Důvody zadržení v tomto roce pak žalovaný bagatelizuje a zpochybňuje skrze výpověď manželky žalobce učiněnou v paralelně vedeném správním řízení. Žalobce má za to, že žalovaný nemístně bagatelizuje poskytnutou výpověď, pokud bez bližšího zdůvodnění poukazuje na údajné rozpory, které však žalobce nespatřuje a jeho vstup do opoziční strany považuje za účelový krok, i když z napadeného rozhodnutí nevyplývá, na podkladě jakého důkazu dospěl k tomuto zjištění.
27. Dále měl žalobce za to, že správní orgán nepostupoval způsobem vedoucím ke zjištění skutečného stavu věci a nevypořádal se s doloženými důkazy, pokud provedl pouze selektivní překlady některých dokumentů a tento postup odůvodnil nutností hospodárnosti řízení.
28. K otázce zadržení žalobce uvedl, že celkový počet šesti zadržení poukazuje na soustavnost postupu policejního orgánu domovského státu, přičemž tuto skutečnost nelze upozadit tím, že násilí projevené vůči žalobci při prvních zadržení převyšovalo způsob, jakým s ním bylo jednáno při posledním zadržení z roku 2015. Žalobcem popsané události a sdělené časové údaje nebyly ze strany správního orgánu nikterak vyvráceny zpochybněny.

V. Projednání věci krajským soudem

29. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“) a po prostudování obsahu správního spisu v kontextu s žalobními námitkami pak usoudil následovně.
30. Při nařízeném jednání zástupce žalobce odkázal na jednotlivá vyjádření obsažená v podané žalobě, jejím doplnění i replice. Znova připomenul útrapy, které žalobce musel strpět v souvislosti s pronásledováním kvůli uplatňování politických práv. Žalovaný dle jeho názoru opomněl, že k zadržení žalobce došlo i v roce 2015. Zástupce žalobce zdůraznil, že žalovaný nepostupoval ve správním řízení podle ust. § 68 odst. 3 správního řádu a dále připomenul, že politická aktivita žalobce byla dlouhodobá, nicméně jednotlivé ústrky se objevovaly až v konečné fázi. Zdůraznil, že v průběhu správního řízení předložil žalobce množství důkazů, žalovaný však přeložil pouze některé z nich. Za této situace bylo namístě, aby byl žalobce vyzván, aby on sám zajistil překlad zbývajících důkazů. Pověřená pracovnice žalovaného odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí a následné písemné vyjádření k žalobě a připomenula, že žalobce nebyl limitován v předkládání důkazů a všechny důkazy, které předložil, byly následně přeloženy. V závěrečném návrhu pak zástupce žalobce připomenul, že žalovaný dle jeho názoru chybně věcně posoudil vyjádření žalobce, když jej podezřívá z účelovosti. Upozornil, že se ze strany žalobce nejednalo pouze o ojedinělou aktivitu, nýbrž o dlouhodobou politickou činnost nesoucí i dlouhodobý stres. Pověřená pracovnice žalovaného připomenula, že s žalobcem byly provedeny dva pohovory, všechny jeho argumenty byly zhodnoceny a v napadeném rozhodnutí řádně odůvodněny. Odkázala přitom na judikaturu Nejvyššího správního soudu obsaženou v jeho rozsudku sp. zn. 2 Azs 49/2008. Vzpomenula rovněž, že žalobce vycestoval ze své vlasti bez problémů na základě víza a nikdy nebyl trestně stíhán. Žalovaný dle jejího vyjádření pořídil v daném případě informace o zemi původu a v souvislosti s nimi i daný azylový příběh odůvodnil.
31. Z obsahu správního spisu krajský soud zjistil, že žalobce podal dne 22. 12. 2016 žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice a následně dne 28. 12. 2016 poskytl údaje z této žádosti. Sdělil, že je občanem Ázerbájdžánu a hlásí se ázerbájdžánské národnosti. Hovoří tureckým a ázerbájdžánským jazykem. Vyznává šíitský islám a od 2. 10. 2015 je členem strany KHC. Má manželku a 3 děti, které žádají společně s ním o mezinárodní ochranu. Před vycestováním z vlasti žil v Baku, vlast opustil dne 28. 10. 2015. Cestoval autem do Gruzie, poté letecky do Istanbulu a dále letecky do Prahy a z Prahy autem do Německa. Následně dne 22. 12. 2016 byl v rámci dublinského řízení transferován z Německa do České republiky. O mezinárodní ochranu požádal již jednou v Německu v roce 2015. Jeho zdravotní stav je dobrý, léky neužívá. K důvodům své žádosti sdělil, že základem je diktátorský režim, proti kterému vystupoval. Uvedl, že dodatečně doloží dokumenty, z nichž vyplývá, jak se v jeho vlasti chovají k obyčejným lidem a novinářům. Ti, kteří vystupují proti státu, jsou mučeni a zabíjeni. Žalobce pochází z oblasti, která je v současné době okupována. Přesídlil se do Baku, ale i přesto, že má vzdělání, nebylo mu umožněno pracovat ve vystudovaném oboru. V jeho vlasti jsou porušována lidská práva a nejsou zajištěny základní potřeby. Neúnosná situace v Ázerbájdžánu vedla žalobce ke shora uvedeným aktivitám, jeho členství ve straně a protestům proti režimu. Kvůli tomu musel s rodinou vlast opustit.
32. Dále krajský soud zjistil, že pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany byl s žalobcem proveden dne 3. 1. 2017 na za přítomnosti tlumočnice tureckého jazyka. V jeho

průběhu žalobce mimo jiné uvedl, že před odjezdem ze své vlasti žil v bytě, který vlastnili příbuzní jeho manželky. Žil zde s manželkou a dětmi, s rodiči manželky a sourozencem manželky. Jeho rodiče a sestra žijí v Baku. Z vlasti vycestoval tak, že si vyřídil vízum a následně cestovali z Ázerbájdžánu přes Gruzii do Turecka a následně do České republiky. K získání víza sám potřeboval potvrzení o zaměstnání, výpis z účtu z banky a fotografii. Vyřízení víza trvalo 3 týdny. Dále uvedl, že od roku 2007 byl členem strany Hnutí muslimské jednoty, v roce 2008 se stal členem Organizace na pomoc rodinám pozůstalým po politických vězňích. Asi od roku 2015 je oficiálně členem strany KXCP. Organizace HMJ byla dle žalobce založena v roce 2007. V současné době nemá žádné vedení, protože v roce 2015 byli všichni vyšší členové pozatýkáni. O sám měl k dispozici seznamy a auto, kterým se převážel do různých míst. Měl na starosti jednu oblast. Měl asi 10 nebo 15 dárců, každý měsíc obdržel sumu okolo 6 000 nebo 7 000 USD, za tyto peníze nakupoval potřebné věci dle seznamu. Jednalo se o organizaci, která pomáhala tajně, protože byly několikrát vyšetřování kvůli pomoci politickým vězňům. Žalobce vyhledával nové dárce, které přesvědčoval, aby přispěli finančními dary. Byl jedním z pěti základních členů této organizace. V roce 2008 až 2009 se strana rozrostla, starali se celkem asi o 500 lidí a byl na ně vyvíjen nátlak ze strany policie. Byli zatýkáni. Šlo o vyšetřování za účelem zastrášení a vyhrožování. V roce 2008 byla založena organizace Ceferi Gencler Yardim Birliği, a to stejnými lidmi jako organizace HMJ. Jejím smyslem bylo pomáhat lidem v nouzi. Měla pronajaté prostory kanceláří. V ní se scházeli hlavní členové s předsedou. Dále uvedl, že při volbách vypomáhal jako dozor a byl svědkem volebních podvodů. K problémům, které měl žalobce ve vlasti, sdělil, že mu nebylo umožněno pracovat v jeho oboru, aniž by zaplatil úplatek. Stejně potíže měla jeho manželka, která nemohla pracovat ve zdravotnictví, přestože na to má vzdělání. Důvodem jeho opakovaného zadržení byla účast na mítincích, ze kterých policie pořizovala záznamy a vedla si evidenci účastníků. Kromě toho byl žalobce několikrát zadržen policií. Byl zadržen celkem 6×, bylo to v letech 2008, 2009, 2011 a 2015, pokaždé asi na 2 týdny. Vzpomenul rovněž na incident z května 2008, kdy byl mučen pomocí rozžhaveného železa a dodnes má jizvy na levé noze. V roce 2015 byl zadržen jednou, a to v létě společně s několika dalšími lidmi na mítinku. Nebyl obviněn z žádného trestného činu. V této době nevycestoval, protože na to neměl finanční prostředky.

33. Následně, jak vyplynulo z průběhu správního řízení, byl s žalobcem proveden doplňující pohovor k jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to dne 17. 5. 2018, v němž uvedl, že těžkosti v jeho vlasti stále pokračují. Policie v Ázerbájdžánu u nich doma udělala několikrát razii a matka žalobce v důsledku toho zemřela. Důvodem zásahu byla snaha policie odvést žalobcova otce, protože měli podezření, že žalobce v cizině požádal o azyl. Výslech otce provedla policie asi 5× nebo 6×. Návštěvy policie byly zdůvodněny snahou donutit žalobce, aby se vrátil. Takto policie postupuje v případě každého aktivisty, který žije v zahraničí. Dále žalobce uvedl, že byl zakladatelem Mládežnické unie a jejím cílem bylo shromažďovat finanční podporu pro rodiny, ve kterých byl otec rodiny z politických důvodů uvězněn. Mládežnická unie se následně sloučila s HMJ. V organizacích působil žalobce až do svého odjezdu z vlasti. V reakci na upozornění žalovaného, že v rámci minulého pohovoru uváděl, že spoluzakládal HMJ a ne Mládežnickou unii, žalobce vysvětlil, že spoluzakládal Mládežnickou unii a podporoval založení a další fungování HMJ. Dále byl vyzván k objasnění vztahů s dalšími uvedenými organizacemi. K tomu žalobce vysvětlil, že došlo k nedorozumění a že vlastně strana Ceferi Gencler Yardim Birliği neexistuje a vznikla pouze strana Caferi se Heyeti.

Mládežnická unie podporovala i tuto organizaci ale tato spolupráce odjezdem žalobce zanikla. Na dotaz žalovaného, proč v minulém pohovoru uváděl, že je spoluzakladatel několika organizací, žalobce konstatoval, že to bylo pravděpodobně způsobená nedorozuměním a sloučením názvů od různých organizací. Potvrdil, že v případě návratu se obává zatčení vzhledem k událostem, které se staly v roce 2015. Vlast opustil krátce před policejním zásahem proti shromáždění členů HMJ a pokud by nevycestoval a shromáždění se také účastnil, byl by buď postřelen nebo zatčen. Dále uvedl, že jeho jméno se v médiích občas vyskytuje v jiné podobě. V minulosti po něm nikdy nebylo vyhlášeno pátrání, ale v současnosti by k tomu mohlo dojít. Trestně stíhán ve své vlasti nikdy nebyl, pouze byl 3× nebo 4× zadržen. Uvedl, že v případě, že by se vrátil do vlasti, byl by určitě zatčen a byl by mu zabaven cestovní doklad.

34. Naznačené skutkové okolnosti pak krajský soud hodnotil z pohledu jednotlivých ustanovení zákona o azylu při současném zvažování, zda správní orgán postupoval při svém rozhodování i v souladu se správním řádem.
35. Nejprve přistoupil k hodnocení námitky uvedené v doplnění žaloby ze dne 22. 1. 2019. V ní žalobce poukázal na skutečnost, že tlumočení při pohovorech probíhalo v tureckém jazyce, ač žalobce pochází z Ázerbájdžánu. Žalobce připustil, že je schopen hovořit turecky, nebyl si ale za této situace jist, že jeho slovní projev byl vždy správně pochopen. K této námitce krajský soud uvádí, že žalobu proti napadenému rozhodnutí podal žalobce dne 26. 10. 2018 v zákonné patnáctidenní lhůtě od jeho doručení ve smyslu poučení obsaženém v napadeném rozhodnutí. Tato žaloba obsahovala veškeré požadované náležitosti dané ust. § 71 odst. 1 s.ř.s., když z jednotlivých žalobních bodů bylo patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné. Krajský soud tedy neshledal důvod pro to, aby žalobci stanovil lhůtu pro doplnění této žaloby. Pokud tedy žalobce provedl doplnění žaloby a zaslal je soudu k datu 22. 1. 2019, učinil tak zjevně po uplynutí zákonné lhůty stanovené v ust. § 32 odst. 1 zákona o azylu a k těmto námitkám již krajský soud nemůže přihlídnout. Nad rámec uvedeného však konstatuje, že i kdyby tato námitka byla vznesena v řádné lhůtě, nebylo možno by ji považovat za důvodnou. Ze správního spisu totiž nepochybně vyplývá, že žalobce při poskytnutí údajů označil za jazyk, ve kterém je schopen se dorozumět, jazyk turecký a ázerbájdžánský a v obou protokolech o pohovoru, které podepsal bez připomínek, pak bylo konstatováno, že byl pohovor proveden na žádost žalobce v tureckém jazyce.
36. Dále krajský soud konstatuje, že podle § 12 zákona o azylu se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
37. Z obsahu předloženého správního spisu vyplývá, že žalovaný se případem žalobce podrobně zabýval, posuzoval jeho azylový příběh na základě výpovědí žalobce učiněných v řízení o mezinárodní ochraně a na základě informací o zemi původu. Po provedeném přezkumném řízení dospěl soud k závěru, že správní řízení netrpí vytýkanými vadami, napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem. Výčet důvodů pro udělení azylu uvedených v § 12 zákona o azylu je taxativní a nelze jej rozšiřovat o důvody další.

38. Ze správních řízení krajský soud rovněž zjistil, že žalovaný vzal v potaz žalobcem uváděné důvody a následně se s nimi v odůvodnění napadeného rozhodnutí vypořádal. Lze se tedy přiklonit k závěru, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjel ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován. Žalobce sice uvedl, že byl členem (resp. zakladatelem) organizace Mládežnická unie, která vybírala příspěvky od dobrovolných dárců a následně poskytovala finanční podporu rodinám politických vězňů, zmíněná organizace však měla finančně podporovat organizaci Hnutí muslimské jednoty. Mládežnická unie měla působit skrytě, bylo zajištěno jejich utajení před státními úřady. Žalobce tedy nemohl být ve své vlasti za tuto činnost pronásledován, nic takového ani sám v průběhu řízení netvrdil. Žalobce dále uvedl, že se v říjnu 2015 stal členem politické strany Klasická strana Lidová fronta (KXCP), což doložil i potvrzením jejího místopředsedy. Žalobce však v souvislosti s tímto prohlášením neuvedl žádné konkrétní potíže, které by s tímto členstvím souvisely, ač se členem této strany stal pouhý měsíc před odjezdem z vlasti. Dále krajský soud přisvědčil názoru žalovaného, že tvrzení žalobce o jeho účasti na volbách nelze považovat za věrohodné, neboť žalobce svoji vlast opustil s několikadenním předstihem před tím, než se parlamentní volby uskutečnily. Lze tedy přisvědčit názoru žalovaného, že výpověď žalobce je v těchto aspektech nevěrohodná a rovněž doložené potvrzení místopředsedy strany KXCP obsahuje nepravdivé údaje. Lze se rovněž přiklonit k názoru, že žalobce popisoval incidenty při jeho zadržení policií v roce 2008 a 2009 v souvislosti s jeho účastí na protivládních demonstracích. Závažné zákroky policie se však udály právě v roce 2008, takže pokud se žalobce rozhodl opustit vlast v roce 2015, učinil tak v době, kdy již jeho potíže nedosáhly takové intenzity, aby je bylo možné podřadit pod pojem pronásledování ve smyslu ust. § 12 písm. a) zákona o azylu. Lze se rovněž přiklonit k názoru, že pokud by problémy žalobce byly natolik zásadní, vycestoval by jistě dříve a nečekal by, až na cestu naspoří.
39. V řízení dle názoru krajského soudu rovněž nebylo prokázáno, že by žalobce mohl mít důvodné obavy z pronásledování z důvodu své rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů, tedy z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu nebo že by mu takové pronásledování hrozilo v případě návratu do vlasti. Důvody pro udělení azylu na základě daného ustanovení jsou zákonem taxativně vymezeny.
40. Krajský soud přisvědčil názoru žalovaného, že žalobce nezmínil jakoukoliv diskriminaci své osoby za dobu pobytu ve své vlasti před příjezdem do České republiky zapříčiněnou shora zmiňovanými důvody. Žalobce spojoval své obavy z návratu zejména se zásahem bezpečnostních složek Ázerbájdžánu vůči Hnutí muslimské jednoty v listopadu 2015, které následně pokračovalo tzv. nardaranským soudním procesem. Ačkoliv sám členem tohoto hnutí nebyl, jeho strana Mládežnická unie toto hnutí měla financovat a ostatní zakládající členové tohoto hnutí byli při zásahu v Nardaranu rovněž zatčeni. Krajský soud se při hodnocení postupu žalobce přiklonil k názoru žalovaného, který na základě rozboru zpráv Rádia Svobodná Evropa, zprávy Fóra 18 a zprávy Amnesty International dovodil, že zásah bezpečnostních složek Ázerbájdžánu byl mířen na organizaci Hnutí muslimské jednoty, konkrétně proti setkání čelních představitelů organizace v Nardaranu. Žalobce nebyl členem tohoto hnutí a bezpečnostní složky proti jeho straně Mládežnické unii nevystupovaly. Ze zpráv opatřených žalovaným přitom vyplynulo, že zatýkání bylo zaměřeno zejména na členy a další podporovatele Hnutí muslimské

jednoty kvůli obavám vlády z šíření íránsky orientovaného šíitského islámu. Lze souhlasit s názorem žalovaného, že žalobce nebyl ve vlasti nábožensky expandovanou osobou, takže není pravděpodobné, že by v případě návratu do vlasti byl státními orgány stíhán. Krajský soud přisvědčil rovněž názoru žalovaného, že výpověď žalobce ohledně jeho ohrožení z důvodu jeho spojení s organizací Hnutí muslimské jednoty nelze považovat za věrohodnou. Při prvním pohovoru žalobce uváděl, že byl přímo zakládajícím členem této organizace v roce 2007, ze zpráv opatřených žalovaným však vyplynulo, že tato strana byla založena v roce 2015. Při druhém pohovoru žalobce uvedl, že se jednalo pouze o Mládežnickou unii, která organizaci Hnutí muslimské jednoty poskytovala od roku 2008 finanční podporu. Z naznačeného jsou patrné rozpory ve výpovědích žalobce, které způsobují jejich nevěrohodnost. Krajský soud shledal rovněž rozpor mezi žalobcovou výpovědí a výpovědí jeho manželky, rovněž žadatelky o azyl, která uvedla, že její manžel byl při zadržení v roce 2015 bit obušky, přitom žalobce naopak sdělil, že se v průběhu jeho zadržení nic nestalo. Jednotlivé rozpory ve výpovědích vztahující se přímo k problémům předcházejícím vycestování žalobce z vlasti žalovaný podrobně popsal na str. 12 napadeného rozhodnutí, krajský soud na tyto závěry v plném rozsahu odkazuje. V doplnění žaloby reagoval na tyto nesrovnalosti žalobce odkazem na jeho nedostatečnou znalost tureckého jazyka. K této otázce se již krajský soud vyslovil shora.

41. Při přezkoumání napadeného rozhodnutí vycházel krajský soud rovněž ze závazné judikatury Nejvyššího správního soudu obsažené v jeho rozsudku ze dne 24. 11. 2016 č.j. 7 Azs 219/2016 – 27, která uvádí, že *„Pojem pronásledování je vyložen v § 2 odst. 8 zákona o azylu, ve znění účinném v době rozhodování žalovaného, tak, že „[z]a pronásledování se pro účely tohoto zákona považuje závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychologický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování“.* Povinností stěžovatelek podle judikatury Nejvyššího správního soudu přitom nebylo pronásledování dokazovat jinými prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí; naopak povinností žalovaného bylo, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 - 57, a ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003 - 89).“ Lze se rovněž přiklonit k názoru žalovaného, že sama skutečnost, že v některé zemi existuje nedemokratický režim, který pošlapává lidská práva, ještě neznamená, že kterýkoliv občan takové země, je tomuto negativnímu vlivu přímo nebo zprostředkovaně vystaven.
42. Krajský soud tedy uzavírá, že v případě žalobce nelze shledat při návratu do vlasti odůvodněný strach z pronásledování z důvodů daných ust. § 12 písm. b) zákona o azylu.
43. Za správné, zákonné, zjištěným informacím odpovídající a taktéž náležitě odůvodněné považuje krajský soud i neudělení azylu dle § 13 a 14 zákona o azylu. K udělení azylu dle § 13 zákona o azylu (tzv. azyl za účelem sloučení rodiny), který sice zohledňuje rodinné vazby, ale uplatňuje se toliko vůči zákonem vymezenému okruhu rodinných příslušníků azylanta, nebyl v případě žalobce shledán zákonný podklad, neboť žalobce není rodinným příslušníkem azylanta, jemuž byl udělen azyl dle § 12 nebo 14 cit. zákona.
44. Podle ust. § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

45. Udělení humanitárního azylu je zcela na volné úvaze správního orgánu a rozhodnutí o něm podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda při zjišťování podkladů takového úsudku byla dodržena pravidla tzv. spravedlivého procesu. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry. Na udělení azylu z humanitárního důvodu není právní nárok. K otázce jeho udělení se opakovaně vyjadřoval i Nejvyšší správní soud. Lze tak jistě odkázat na jeho rozhodnutí č. j. 2 Azs 8/2004 ze dne 11. 3. 2004, v němž se podává: „*Smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu*“. Nejvyšší správní soud v rozhodnutích ze dne 30. 9. 2004, sp. zn. 11 Az 204/2003, ze dne 30. 10. 2003, sp. zn. 3 Azs 20/2003, či ze dne 27. 8. 2003, sp. zn. 5 Azs 3/2003 uvedl, že obtíže žadatele o azyl stran obživy či možnosti seberealizace nelze bez přistoupení dalších okolností hodných zvláštního zřetele vnímat jinak, nežli jako důvody ekonomické, nepostačující k udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Pokud tedy žalovaný v projednávané věci odůvodnil, že žalobce je dospělou, plně svéprávnou práceschopnou osobou, nelze než s tímto názorem souhlasit. Ohledně zdravotního stavu žalobce vypověděl, že nemá žádné zdravotní problémy. Žalobce přicestoval do České republiky společně se svojí manželkou a dětmi. Situace rodinných příslušníků žalobce byla posouzena v rámci řízení k jejich žádostem a azyl jim také udělen nebyl. Do vlasti tedy mohou vycestovat společně. Krajský soud se přiklonil k názoru žalovaného, že nebyl zjištěn žádný důvod zvláštního zřetele hodný pro udělení azylu dle ust. § 14 zákona o azylu.
46. Krajský soud dále z průběhu správního řízení zjistil, že správní orgán postupoval dle § 28 zákona o azylu a zkoumal, nesplňuje-li žalobce důvody k udělení tzv. doplňkové ochrany tak, jak je upravena v ust. § 14a a § 14b zákona o azylu.
47. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

48. Smyslem a účelem doplňkové ochrany je poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území České republiky těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu neúnosné nebo jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování. V odůvodnění této části rozhodnutí (str. 14 - 19) žalovaný vycházel jak z informací od žalobce, jeho manželky, z překladu a fotokopii obrazového materiálu, který byl doložen manželkou žalobce a také z informací získaných v průběhu správního řízení, které lze označit za transparentní, objektivní a aktuální v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí a vypořádal se s nimi při posuzování skutečnosti, zda žalobci hrozí pro případ návratu vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Dospěl k závěru, že tomu tak není. Žalovaný se z pohledu doplňkové ochrany opětovně zabýval všemi žalobcem tvrzenými skutečnostmi, přičemž konstatoval, že žalobce neuvedl žádnou takovou skutečnost, z které by vyplývalo, že by se v době svého pobytu v Ázerbájdžánu stal terčem cíleného zájmu státních orgánů své vlasti, z čehož by se dala možnost vzniku vážného nebezpečí v případě návratu do vlasti odvozovat. Žalovaný tak dospěl k závěru, že lze opodstatněně předpokládat, že žalobci v případě návratu do vlasti by nemohlo ze strany ázerbájdžánských státních orgánů nic konkrétního hrozit. Nenalezl žádné skutečnosti, na základě kterých by mohla žalobci hrozit v případě návratu do vlasti vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti. Dle informace OAMP je Ázerbájdžán zemí, jejíž právní předpisy neumožňují udělit trest smrti za žádný trestný čin. S těmito závěry se krajský soud rovněž ztotožňuje. Žalovaný přiléhavě rovněž připomenul, že doplňkovou ochranu lze v případě nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu shledat pouze tam, kde takové nebezpečí reálně hrozí. Z žádných důkazů přitom taková skutečnost nevyplývá.
49. Krajský soud se rovněž ztotožnil s názorem žalovaného, že v případě návratu žalobce do vlasti mu nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Na závěry obsažené na straně 19 a 20 napadeného rozhodnutí krajský soud v plném rozsahu odkazuje a ztotožňuje se s nimi.
50. Lze tak uzavřít, že závěr žalovaného, dle něhož žalobce nesplňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu byl zákonný.
51. Z výpovědi žalobce a evidence žadatelů o udělení mezinárodní ochrany nevyplývá, že by v České republice byla udělena doplňková ochrana některému z rodinných příslušníků žalobce. Žalovaný tedy rozhodl v souladu se zákonem o azylu, když konstatoval, že žalobce nesplňuje důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14b této právní úpravy.
52. Dále krajský soud uvádí, že nemohl přihlídnout k žalobní námitce vznesené žalobcem v doplnění žaloby dne 22. 1. 2019, dle níž žalovaný nepoučil žalobce o možnosti podrobit se lékařskému vyšetření za účelem zjištění známek mučení. Tato námitka byla totiž vznesena po uplynutí zákonné lhůty stanovené v ust. § 32 odst. 1 zákona o azylu.
53. Krajský soud závěrem konstatuje, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se závaznými právními předpisy i závaznou judikaturou Nejvyššího správního soudu a je přezkoumatelné. Ze shora uvedených důvodů krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

54. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobci, který ve věci úspěch neměl. Žalovaný však náklady řízení nepožadoval, proto soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 27. listopadu 2019

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
samosoudkyně